ARHIEPISCOPIA ARAD

PROTOPOPIATUL LIPOVA

PAROHIA CONOP CU HRAMUL SF. MARE MUCENIC DIMITRIE

A.Istoricul parohiei: Parohia Ortodoxă Română Conop este situată în satul Conop, centru de comună cu același nume Conop, invecinată la est cu Parohia Bârzava, la vest cu Parohia Odvoș, la nord cu Parohia Tauț, iar la sud cu Parohia Chelmac.

Localitatea Conop este atestată documentar în anul 1510, când două cătune Ghighinecea în est și Sibișelul in vest s-au unit și s-au retras în nord la 5 km, acoperiți de o pătură de pădure fiind feriți acolo de atacurile tâlharilor și a hoților. Cu timpul au coborât spre valea mureșului și șosea, la sfârșitul sec. VIII_lea fiind stabiliți pe vatra actualului sat

CONOP în limba slavonă înseamnă *cânepă* , probabil de la faptul că cultivau cânepă pentru fuior și câlți folosiți în țesăturii și confecționarea funiilor. În râul Mureș se topea cânepa până in urma cu 50 de ani.

La ieșire din Conop spre est se găsește o stâncă unde la mijlocul sec XIX-lea s-a ridicat un monument in cinstea celor 9 conopeni in frunte cu primarul (judele Iancu) care au fost spânzurați in acel loc în 11 nov. 1784 odată cu înfrângerea răscoalei lui Horia Cloșca și Crișan. Acești 9 martiri participaseră la răscoală, incendiind castelul grofului ungur din Conop.

La începutul sec XX-lea castelul reconstruit în stil baroc este cumpărat de doctorul in drept și om politic Ștefan Cicio-Pop, corifeu a Marii Uniri de la alba Iulia din 1 dec. 1918, facând parte din consiliul de unire de la Arad. A fost ministru de război și chiar viceprim ministru în guvernul lui Vaida Voivod la începutul deceniului trei a sec XX. Astăzi școala generală cu clasele I-VIII din Conop poarta numele marelui Ștefan Cico –Pop

B.Istoricul bisericii parohială: Prima biserică ortodoxă despre care avem mărturii documentare datează din 1562 ridicată pe vatra noului sat format din unirea celor două cătune. Astăzi pe locul acelei biserici de lemn se aflǎ o grădină. În 1782 se ridică o nouă biserică de lemn pe locul actualei biserici după ce satul se mută în lunca Mureșului pe actuala poziție.

La începutul sec XX-lea biserica din lemn , neâncăpătoare pentru cei1116 locuitori ai satului, este dărămată, lemnul vândut pentru 821coroane, bani folosiți pentru achiziționarea de materiale pentru noua biserică.

În anul 1902 sub îndrumarea vrednicului de amintire preot Ioan Petrilă, începe ridicarea noi biserici de zid care este terminata în 1910. Planul de construcție a fost întocmit de arhitectul Paul Roswen din Arad contra 300 de coroane, în formă de navă în stil Baroc- Wienez.

Lucrările de construcție au fost efectuate de meșterul Szax Robert din Sinicolaul Mic,din materiale, cărămidă, piatră și lemn, iar mortarul era nisip cu namol din valea Mureșului. Dimesiunile sunt :lungime 35m, lățime 12m, înălțime turn 30m.

Iconostasul sculptat și aurit a fost pictat de pictorul Wagner Figgles din Arad în stil Neo-Bizantim. Sfințirea bisericii a fost săvârșită de P. S. Ep. Ignatie Paap în anul 1910 în 26 oct. la Sărbătoarea Sf. Mare Mucenic Dimitrie Izvor de Mir, care a devenit și hramul Bisericii. În 1936 a fost executata pictura în tempera de pictorul iulian Toader din Arad în stil Neo-Bizantin, lucrări binecuvântate de P.S. Ep. Andrei Mageru la 01 nov 1936.

Sirul preoților cunoscuți scripturistic în arhivele parohiei:ioan Popovici, vasile Popovici, Grigorie Popovici,vasile Putici, Paul Felician, Grigorie Popovici, Ioan Petrilă +1927, Adrian Raica 1927-1941, Avram Burdan 1941-1942,boldor Petru 1943-1948, Ioan Gherman 1949-1950, dimitrie Maci 1950-1955, Ioan Blaj1955-1967, Cornel Caceu 1968-1976, Popa Ioan 1977-1987, Ciurlea Sorin 1988- actual. Cântăreți Ioan Popovici, Șoimoșan Ioan și epitropi Dehelean Lazăr, Ciulea Ionel.

Cimitirul în suprafață de 1,6 ha este confesional sub administarea bisericii și nu există personalități înmormântați aici.

Biserica esteîn bună relație cu școala , pretoul paroh fiind de peste 25 ani și profesor de religie la școala generală din localitate, colaborează cu primaria și cu toate instituțiile de pe raza comunei și a județului.

Date de contact: casa parohiala nr 227, tel fix 0257433008, pr. Ciurlea Ioan Sorin, tel 0721335346, email:pr_ciurleasorin@yahoo.com.